

ประเพณี "ตักบาตรดอกไม้" ในวันเข้าพรรษา

นำเสนอเมื่อ : 14 พ.ค. 2552

ประเพณี "ตักบาตรดอกไม้" ในวันเข้าพรรษา

เป็นประเพณีเก่าแก่ดั้งเดิมของชาวพระพุทธบาท จ.สระบุรี

สำหรับงานประเพณีตักบาตรดอกไม้ของชาวพระพุทธบาทนั้นกล่าวว่ามีประวัติดังนี้ ในสมัยพระเจ้าทรงธรรม พรานบุญ เป็นนายพรานล่าสัตว์อยู่แถบป่าลึกเมืองสระบุรี วันหนึ่งนายพรานยิงธนูถูกวางตัวหนึ่งวิ่งหนีเข้าไป นายพรานตามรอยเลือดเข้าไป พบรอยไปหยุดที่บ่อแห่งหนึ่งที่มีรูปร่างดังรอยเท้าคน แล้วรอยเลือดนั้นก็หายไป พรานบุญลองเอาน้ำในบ่อนั้นมาทารอยกลางเกลือก้อนที่มีอยู่ตามเนื้อตัว รอยเหล่านั้นก็หายไปหมดสิ้น ความใดทราบถึงพระเจ้าทรงธรรม พระองค์จึงเสด็จมาสักการะรอยพระพุทธบาทนี้ด้วยพระองค์เอง และจึงทรงโปรดให้สร้างมณฑปคลุมรอยพระพุทธบาทไว้ และจัดให้มีการเฉลิมฉลองทุกวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 อันเป็นวันเข้าพรรษาทุกปี กาลต่อ ๆ

มาป่าที่บรายนมองคพระพุทธบาทเกิดมีดอกไม้พันธุ์หนึ่งลักษณะคล้ายต้นกระชายหรือต้นขมิ้น

จะออกดอกบานสะพรั่งสวยงามทุกปีในช่วงเข้าพรรษา

ชาวบ้านรอบองค์พระพุทธบาทเห็นเป็นอัศจรรย์จึงพร้อมใจกันเก็บดอกไม้เหล่านั้นมารวมตักบาตรเฉลิมฉลององค์พระพุทธบาทมานับแต่บัดนั้นทุกปีมีมาไม่ขาด

เมื่อถึงวันเข้าพรรษา คือ วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปี

ชาวพระพุทธบาทจะพากันไปเก็บดอกไม้เข้าพรรษามาตามไหลเขาโพธิลังกา หรือเขาสุวรรณบรรพต เทือกเขาวง และเขาพุในเขต

อ.พระพุทธบาท นำมาจัดรวมกับธูปเทียนเพื่อตักบาตรถวายพระ

ชาวสระบุรีจัดพิธีตักบาตรดอกไม้ ณ วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร (พระอารามหลวง) และเป็นสถานที่ประดิษฐานรอยพระพุทธบาท อันศักดิ์สิทธิ์ ที่ผู้คนให้ความเคารพบูชา พระสงฆ์จะนำดอกไม้ที่รับบิณฑบาตไปสักการะรอยพระพุทธบาทในพระมณฑป และสักการะพระเจดีย์จุฬามณี รวมทั้งพระเจดีย์มหาธาตุองค์ใหญ่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา

ชาวพระพุทธบาท ใช้ดอกไม้เข้าพรรษาในการตักบาตร ถวายพระสงฆ์ ตามประเพณีดั้งเดิมที่เรียกว่า

"ประเพณีตักบาตรดอกไม้" ในเทศกาลเข้าพรรษา เชื่อกันว่า เมื่อนำดอกไม้ชนิดนี้มาตักบาตรจะได้บุญกุศลแรง

นิยมตักบาตรถวายดอกไม้เข้าพรรษาสีขาว หมายถึงความบริสุทธิ์แห่งพระพุทธศาสนา และสีเหลือง หมายถึงสีแห่งพระสงฆ์สาวกแห่งองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าในหนึ่งดอกมีสีเหลืองกับสีขาวอยู่ในดอกเดียวกันจะเป็นการยิ่งดี โดยเฉพาะสีเหลืองแต้มสีขาวจะดียิ่งขึ้น

หลังจากรับบิณฑบาตแล้ว พระสงฆ์จะนำดอกไม้ไปสักการะวันทา "รอยพระพุทธบาท"

จากนั้นนำออกไปวันทา พระเจดีย์จุฬามณี พร้อมกับสักการะ พระเจดีย์องค์ใหญ่ ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

แล้วนำเขาในพระอุโบสถ ประกอบพิธีสูวตอธิษฐานเข้าพรรษาขณะที่พระภิกษุเดินลงจากพระมณฑป

พุทธศาสนิกชนจะนำน้ำสะอาดมาล้างเท้าพระภิกษุ เชื่อว่าเป็นการชำระบาปของตนเองด้วย